

Ročník 1975

# Sbírka zákonů

## Československá socialistická republika

ČESKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 7

Vydána dne 27. března 1975

### OBSAH:

20. Zákon, kterým se mění a doplňují některá další ustanovení zákoníku práce
  21. Zákon o udělování státních cen Klementa Gottwalda
  22. Zákon o udělování Československé novinářské ceny
  23. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení doplňovací volby do Středočeského krajského národního výboru ve volebním obvodu č. 43 [Kolín]
- Oznámení o vydání obecných právních předpisů

## 20

### ZÁKON

ze dne 26. března 1975,

kterým se mění a doplňují některá další ustanovení zákoníku práce

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

#### Čl. I

Zákoník práce č. 65/1965 Sb. ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 42/1970 Sb.) se mění a doplňuje takto:

#### 1. § 4 zní:

#### „§ 4

Na pracovněprávní vztahy prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury a na příslušníky ozbrojených sil v činné službě se zákoník práce vztahuje, jen pokud to výslovně stanoví nebo pokud to stanoví zvláštní předpisy.“

#### 2. § 5 zní:

#### „§ 5

Na žáky a studenty při jejich práci ve výrobě a při provozní praxi, na vědecké (umělecké) aspiranty, na členy krajských sdružení advokátů a na pracovněprávní vztahy členů posádek československých námořních lodí se zákoník práce vztahuje, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak.“

3. V § 6 se jeho dosavadní znění označuje jako odstavec 1 a připojuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Pracovněprávní vztahy pracovníků mezinárodních organizací se sídlem v Československé socialistické republice, zřízených mezinárodními smlouvami nebo na jejich základě, se řídí zákonem práce, pokud tyto smlouvy nebo jiné mezinárodní smlouvy nestanoví jinak.“

4. V § 8 se dosavadní odstavec 2 označuje jako odstavec 1, dosavadní odstavec 1 se označuje jako odstavec 2 a vypouští se slovo „Socialistické“. Doplnuje se odstavec 3. který zní:

„(3) Organizace jsou povinny pečovat o vytváření a rozvíjení pracovních vztahů v souladu s tímto zákoníkem, s ostatními právními předpisy a s pravidly socialistického soužití.“

5. § 20 odst. 6 zní:

„(6) Vláda Československé socialistické republiky a Ústřední rada odborů stanoví zásady pro uzavírání, obsah a kontrolu kolektivních smluv.“

6. V § 22

odstavec 1 se na konci doplňuje slovy: „včetně mzdových předpisů a předpisů o nábore pracovníků a jejich plánovitém rozmístění (dále jen „pracovní právní předpisy“).“.

připojují se odstavce 3 až 6, které zní:

„(3) Orgány Revolučního odborového hnutí určené Ústřední radou odborů vykonávají v organizacích společenskou kontrolu nad dodržováním pracovních předpisů. Přitom jsou oprávněny zejména

- a) vstupovat na pracoviště organizací,
- b) vyžadovat od vedoucích pracovníků potřebné informace a podklady,
- c) podávat návrhy ke zlepšování pracovních podmínek,
- d) vyžadovat od organizací a orgánů jim nadřízených, aby daly pokyn k odstranění zjištěných závad,
- e) navrhopat organizacím, orgánům jim nadřízeným a jiným orgánům pověřeným kontrolou dodržování socialistické zákonitosti v pracovních vztazích, aby podle příslušných předpisů použily vhodných opatření vůči vedoucím pracovníkům, kteří porušují pracovní předpisy nebo povinnosti vyplývající pro ně z kolektivních smluv,
- f) vyžadovat od organizací, popřípadě od orgánů jim nadřízených zprávy o tom, jaká opatření byla učiněna k odstranění závad zjištěných při výkonu společenské kontroly nebo k provedení návrhů, které podaly odborové orgány vykonávající tuto kontrolu.

(4) V zařízeních na obranu vlasti vykonávají tuto společenskou kontrolu jen ty orgány Revolučního odborového hnutí, kterým je podle zvláštních předpisů povolen vstup do takových zařízení.

(5) Společenskou kontrolu nad dodržováním pracovních předpisů ve výrobních družstvech, v jednotných zemědělských družstvech, v bytových družstvech a v družstvech vzájemné občan-

ské pomoci vykonávají pověřené orgány těchto družstev.

(6) Právo kontroly náležející podle zvláštních předpisů jiným orgánům není ustanoveními odstavců 3 a 5 dotčeno.“

7. § 25 odst. 3 zní:

„(3) Vláda Československé socialistické republiky stanoví, ve kterých případech se zaznamenává vznik a skončení pracovního (učebního) poměru, popřípadě členského poměru k výrobnímu družstvu nebo k jednotnému zemědělskému družstvu do osobních dokladů pracovníka (učně, člena družstva). Vláda Československé socialistické republiky může též stanovit, které další skutečnosti týkající se těchto poměrů se zaznamenávají obdobným způsobem. Federální ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví v dohodě s federálním ministerstvem vnitra a po projednání s Ústřední radou odborů podrobnosti o provádění těchto záznamů.“

8. V § 26

za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Ústřední orgány a ostatní orgány nadřízené organizacím jsou povinny sledovat, jak organizace plní své povinnosti při vytváření pracovních vztahů a jejich rozvíjení (§ 8 odst. 3), zjišťovat příčiny porušování pracovních předpisů, vyvozovat z něho důsledky a soustavně vytvářet podmínky pro jejich dodržování.“

dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a zní:

„(3) Vláda Československé socialistické republiky může po projednání s Ústřední radou odborů upravit hmotné zabezpečení občanů před nástupem do práce.“

9. § 37 odst. 1 písm. e) zní:

„e) byla-li dána pracovníku výpověď proto, že nesplňuje stanovené předpoklady nebo požadavky, které jsou nezbytnou podmínkou pro řádný výkon jeho práce, nebo pro porušení pracovní kázně zvláště hrubým způsobem, popřípadě z důvodu, pro který lze zrušit pracovní poměr okamžitě, a není-li ponechání pracovníka na jeho původní práci do uplynutí výpovědní lhůty možné.“

10. § 42 se doplňuje odstavcem 3, který zní:

„(3) Pracovní poměr cizince nebo osoby bez státní příslušnosti, pokud k jeho skončení nedošlo již jiným způsobem, končí

a) dnem, kterým má skončit jejich pobyt na území Československé socialistické republiky podle vykonatelného rozhodnutí o odnětí povolení k pobytu,

- b) dnem, kterým nabyl právní moci rozsudek ukládající těmto osobám trest vyhoštění z území Československé socialistické republiky.“

#### 11. V § 46

odstavec 1 písm. e) zní:

„e) nesplňuje-li pracovník předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění organizace požadavky, které jsou nezbytnou podmínkou pro řádný výkon jeho práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích, lze pracovníku z tohoto důvodu dát výpověď, jen jestliže tyto nedostatky v přiměřené lhůtě neodstraní, ačkoliv byl k tomu v posledních 12 měsících organizací písemně vyzván.“,

odstavce 2 a 3 zní:

„(2) Organizace může dát pracovníku výpověď, pokud nejde o výpověď pro porušení pracovní kázně nebo z důvodu, pro který lze zrušit pracovní poměr okamžitě, pouze tehdy, jestliže

- a) nemá možnost ho dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, ani v místě jeho bydliště, a to ani po předchozí průpravě,
- b) pracovník není ochoten přejít na jinou pro něho vhodnou práci, kterou mu organizace nabídla v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, nebo v jeho bydlišti, nebo podrobit se předchozí průpravě pro tuto jinou práci,
- c) při výpovědi dávané pracovníku pro nesplňování stanovených předpokladů nebo požadavků, které jsou nezbytnou podmínkou pro řádný výkon jeho práce, mu nemůže nabídnout volné pracovní místo přiměřené jeho kvalifikaci, které by i při těchto nedostatecích mohl zastávat.

(3) Pro porušení pracovní kázně nebo z důvodu, pro který lze zrušit pracovní poměr okamžitě, může dát organizace pracovníku výpověď pouze do jednoho měsíce ode dne, kdy důvod výpovědi zjistila, a pro porušení pracovní kázně v cizině do jednoho měsíce po jeho návratu z ciziny, nejpozději však vždy do jednoho roku ode dne, kdy důvod k výpovědi vznikl.“

#### 12. § 47 odst. 2 zní:

„(2) Při výpovědi dané pro organizační změny těhotné pracovníci, pracovníci na mateřské dovolené (§ 157 odst. 1), osamělé pracovníci nebo osamělému pracovníku trvale pečujícím o dítě mladší než 15 let nebo pracovníku se změněnou pracovní schopností, který není zabezpečen důchodem, je organizace povinna zajistit těmto osobám nové vhodné zaměstnání, a to podle potřeby i s pomocí

svého nadřízeného orgánu. V těchto případech výpovědní lhůta skončí teprve tehdy, až organizace tuto povinnost splní, pokud se s pracovníkem nedohodne jinak.“

#### 13. § 48 odst. 1 písm. d) zní:

„d) v době, kdy je pracovnice těhotná nebo kdy pracovnice nebo osamělý pracovník trvale pečuje alespoň o jedno dítě mladší než tři roky.“

#### 14. § 49 písm. b) a c) zní:

„b) z důvodu, pro který může organizace zrušit pracovní poměr okamžitě, pokud nejde o pracovníci na mateřské dovolené (§ 157 odst. 1); byla-li dána pracovníci z tohoto důvodu výpověď před nástupem mateřské dovolené tak, že by výpovědní lhůta uplynula v době této mateřské dovolené, skončí výpovědní lhůta současně s mateřskou dovolenou,

c) pro jiné porušení pracovní kázně [§ 46 odst. 1 písm. f)], pokud nejde o těhotnou pracovníci nebo o pracovníci anebo osamělého pracovníka, kteří trvale pečují o dítě mladší než tři roky.“

#### 15. § 50 zní:

##### „§ 50

Pracovníku se změněnou pracovní schopností nebo účastníku odboje může dát organizace výpověď jen s předchozím souhlasem okresního národního výboru, jinak je výpověď neplatná. Souhlas okresního národního výboru se nevyžaduje, jde-li o výpověď dávanou pracovníku staršímu než 65 let.“

#### 16. V § 53

odstavec 1 písm. c) zní:

„c) ohrozil-li pracovník bezpečnost státu a jeho setrvání v organizaci do uplynutí výpovědní lhůty není možné bez ohrožení řádného plnění úkolů organizace.“,

v odstavci 2 se nahrazuje odkaz na § 46 odst. 4 odkazem na § 46 odst. 3 a 4,

odstavec 3 zní:

„(3) Organizace nemůže okamžitě zrušit pracovní poměr s těhotnou pracovníci ani s pracovníci nebo osamělým pracovníkem, pokud trvale pečují o dítě mladší než tři roky; může však s nimi, s výjimkou pracovnice na mateřské dovolené (§ 157 odst. 1), z důvodů uvedených v odstavci 1 rozvázat pracovní poměr výpovědí.“

#### 17. V § 61

za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„[2] Přesahuje-li celková doba, za kterou by měla být pracovníku poskytnuta náhrada mzdy, šest měsíců, může soud na žádost organizace její povinnost k náhradě mzdy za další dobu přiměřeně snížit, popřípadě náhradu mzdy pracovníku vůbec nepřiznat; soud při svém rozhodování přihlédne zejména k tomu, zda byl pracovník mezitím jinde zaměstnán, jakou práci tam konal a jakého výdělku dosáhl nebo z jakého důvodu se do práce nezapojil.“

dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

18. § 73 písm. c) zní:

„c) dodržovat předpisy vztahující se k práci jimi vykonávané, zejména předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ostatní pracovněprávní předpisy a předpisy o ochraně proti požárům.“

19. § 74 odst. 1 písm. g) zní:

„g) zabezpečovat dodržování pracovněprávních i jiných předpisů, zejména vést pracovníky k pracovní kázi, oceňovat jejich iniciativu a pracovní úsilí, zajišťovat, aby budovatelské úsilí pracujících nebylo narušováno projevy nekázně a neplněním pracovních povinností, a vyvozovat důsledky z porušení pracovních povinností.“

20. § 79 odst. 1 zní:

„[1] Kárné opatření může být uloženo jen do jednoho měsíce ode dne, kdy se o porušení pracovní kázně organizace dověděla, a jde-li o případy uvedené v § 78 odst. 2, ode dne, kdy se o něm dověděl orgán jí nadřízený. Porušil-li pracovník pracující v zahraničí pracovní kázeň za svého pobytu v cizině, lze mu za takové porušení pracovní kázně uložit kárné opatření ještě do jednoho měsíce po jeho návratu z ciziny. Je-li porušení pracovní kázně předmětem šetření jiného orgánu, počíná jednoměsíční lhůta pro uložení kárného opatření dnem, kdy se organizace dověděla o výsledku tohoto šetření, a v případech uvedených v § 78 odst. 2 dnem, kdy se o něm dověděl orgán jí nadřízený. Kárné opatření lze však uložit nejpozději vždy do jednoho roku ode dne, kdy pracovník pracovní kázeň porušil.“

21. § 80 odst. 2 zní:

„[2] Kárné opatření nelze uložit za porušení pracovní kázně, bylo-li pracovníku za ně pravomocně uloženo opatření jiným orgánem než orgánem organizace nebo byl-li pro ně pravomocně odsouzen.“

22. § 81 zní:

„§ 81

[1] Nesouhlasí-li pracovník s rozhodnutím, kterým mu bylo uloženo některé z kárných opa-

tření, může do 15 dnů od jeho doručení podat návrh na jeho zrušení rozhodčí komisi. Podání návrhu má odkladný účinek s výjimkou návrhu na zrušení kárných opatření uvedených v § 77 odst. 1 písm. c).

[2] Rozhodčí komise návrh projedná a rozhodnutí o uložení kárného opatření potvrdí nebo zruší. Totéž platí, jestliže rozhodnutí o uložení kárného opatření přezkoumá soud (§ 208 a 212). Účastníky řízení jsou organizace, jejichž pracovník kárné opatření uložil, a pracovník, jemuž bylo kárné opatření uloženo.

[3] Nabude-li rozhodnutí rozhodčí komise, jímž rozhodnutí o uložení kárného opatření bylo zrušeno, právní moci, může vedoucí organizace uložit nové kárné opatření jen do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o zrušení nabylo právní moci; přitom je vázán právním názorem rozhodčí komise. Totéž platí, jestliže rozhodnutí o uložení kárného opatření zrušil soud.“

23. § 82 odst. 6 zní:

„[6] Ústřední orgány vykonávající státní správu v oboru dopravy vydají v dohodě s příslušnými odborovými orgány disciplinární řády, v nichž mohou stanovit jako další kárné opatření snížení osobní hodnoty a převedení na jinou práci až na dobu jednoho roku, a pokud jde o členy posádek československých námořních lodí, též odepření vycházky na pevninu na dobu nejdéle 5 dnů od připlutí do přístavu.“

24. V § 85

v odstavci 1 větě první se za slovo „odchylně“ vkládají slova „podle směrnic vydaných ústředním orgánem v dohodě s příslušným odborovým orgánem“;

odstavec 3 zní:

„[3] Pro pracovníky v dopravě a spojích mohou rozvrhnout pracovní dobu příslušné ústřední orgány v dohodě s příslušným odborovým orgánem;“

25. § 86 odst. 3 zní:

„[3] Kratší pracovní doba nemusí být rozvržena na všechny pracovní dny.“

26. V § 87 odst. 3 věta za středníkem zní:

„v zemědělství, v dopravě, ve spojích, v kulturních zařízeních a v obchodě může být pracovní doba téže směny takto rozdělena i na více částí.“

27. § 92 odst. 3 zní:

„[3] Vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů pro organizace řízené federálními ústředními orgány,

a vláda České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou pro organizace řízené ústředními orgány republik a národními výbory, mohou stanovit,

- a) že nepřetržitý odpočinek v týdnu může být ve výjimečných případech zkrácen až na 24 hodiny, u pracovníků s kratší pracovní dobou až na 18 hodin a u pracovníků ve spojích a u členů posádek československých námořních lodí i pod tyto hranice,
- b) v kterých případech může být pracovníkům v zemědělství a pracovníkům, jejichž pracovní doba byla rozvržena nerovnoměrně podle § 85 odst. 2, poskytován nepřetržitý odpočinek v týdnu jednou za dva týdny."

28. § 94 zní:

„§ 94

Aby pracovníci mohli lépe využít dnů pracovního klidu k oddechu, i se zřetelem na potřeby národního hospodářství, může vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů stanovit, že se dny pracovního klidu přesunují v souvislosti se svátky na jiné dny tak, aby den nebo více dnů pracovního klidu na sebe navazovaly, popřípadě provést z těchto důvodů i jiné přesuny pracovní doby. Vláda Slovenské socialistické republiky může stanovit po projednání se Slovenskou odborovou radou přesun pracovní doby v souvislosti se státním svátkem Slovenské socialistické republiky."

29. V § 97 se odstavec 4 rozděluje na odstavce 4 a 5, které zní:

„(4) Vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů pro organizace řízené federálními ústředními orgány, a vláda České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou pro organizace řízené ústředními orgány republik a národními výbory, mohou povolit práci přesčas z vážných důvodů na přechodnou dobu i nad hranice stanovené v předchozích odstavcích.

(5) Vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů může určit, které druhy přesčasové práce se nezahrnují do počtu hodin nejvýše přípustné přesčasové práce v roce."

30. V § 100 odst. 2 písm. c) se slova „změnila-li je zaměstnaná matka z důvodu péče o své dítě" nahrazují slovy „nebo změnila-li je pracovnice trvale pečující o dítě z důvodu této péče."

31. § 101 odst. 5 zní:

„(5) Čerpá-li dovolenou pracovník s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou na jednotlivé týdny nebo na období celého kalendářního roku (§ 85), přísluší mu tolik pracovních dnů dovolené, kolik jich na dobu jeho dovolené připadá v celoročním průměru. Ústřední orgány vykonávající státní správu v oborech dopravy a spojů mohou v dohodě s příslušným odborovým orgánem určit, kterým pracovníkům s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou a za jakých podmínek může být dovolená poskytována v kalendářních dnech."

32. § 105 odst. 2 zní:

„(2) Vláda Československé socialistické republiky v dohodě s Ústřední radou odborů stanoví, kteří další pracovníci konající práce zvláště obtížné nebo zdraví škodlivé mají nárok na dodatkovou dovolenou, za jakých podmínek a v jaké délce. Federální ministerstvo práce a sociálních věcí vydá v dohodě s ministerstvy zdravotnictví České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, s ostatními zúčastněnými ústředními orgány a Ústřední radou odborů seznamy druhů prací zvláště obtížných nebo zdraví škodlivých a pracovišť a oblastí, kde jsou takové práce vykonávány; přitom může blíže určit okruh pracovníků, jimž se dodatková dovolená poskytuje, a vymezit druh a rozsah podmínek, které odůvodňují její poskytování."

33. V § 110

odstavec 1 písm. e) a odstavec 2 zní:

„e) za jakých podmínek se prodlužuje dovolená až o jeden týden pracovníkům, jejichž pracovní doba byla rozvržena nerovnoměrně podle § 85 odst. 2, popřípadě dalším pracovníkům, pokud jejich práce podstatně závisí na povětrnostních vlivech, jestliže čerpají dovolenou v období, které je podle rozhodnutí příslušného ústředního orgánu obdobím s nižší potřebou práce.

(2) Federální ministerstvo práce a sociálních věcí může v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a příslušnými odborovými orgány stanovit podmínky, za kterých mohou členové posádek československých námořních lodí a pracovníci pracující v cizině čerpat dovolenou v tuzemsku až do konce příštího kalendářního roku, a podmínky poskytování dovolené v tuzemsku pracovníkům, kteří nastupují na pracoviště mimo území Československé socialistické republiky nebo se z takového pracoviště vracejí."

odstavec 3 se vypouští.

34. § 115 odst. 4 věta druhá zní:

„Vláda České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slo-

venskou odborovou radou mohou stanovit, za kterých podmínek uhradí národní výbor náklady na případný doplatek mzdy organizací, která jej poskytl.

35. V § 116 se vypouští odstavce 6.

36. § 122 odst. 1 písm. b) a d) zní:

„b) zálohu na mzdu (její složku), kterou je pracovník povinen vrátit proto, že nebyly splněny podmínky pro přiznání této mzdy (její složky),“

„d) částky propadající státu v důsledku pravomocně uloženého nápravného opatření a peněžité tresty (pokuty), jakož i náhrady uložené pracovníku vykonatelným rozhodnutím příslušných orgánů.“

37. § 124 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Vláda České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a vláda Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou mohou

- a) stanovit, kdy organizaci uhradí vyplacenou náhradu mzdy národní výbor,
- b) upravit poskytování náhrady mzdy a její úhradu, pokud jde o pracovníky uvolňované pro společenské organizace s působností omezenou na území České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky.“

38. V § 130 odst. 1 se slova „předpisy vydané podle § 131 odst. 2“ nahrazují slovy „předpisy uvedené v § 131“.

39. § 131 zní:

„§ 131

Organizace poskytuje za podmínek a ve výši stanovené zvláštními předpisy pracovníkům

- a) náhrady cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, které jim vzniknou při plnění pracovních povinností,
- b) náhrady za používání vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce, pokud jich používají s jejím souhlasem.“

40. V § 133

vkládá se nový odstavec 2, který zní:

„(2) Organizace jsou povinny poskytovat pracovníkům, u nichž to vyžaduje ochrana jejich života a zdraví nebo ochrana života a zdraví občanů, k bezplatnému používání potřebné osobní ochranné pracovní prostředky, včetně mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, a nápoje stanovené v hygienických předpisech. Rozsah a bližší pod-

mínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků stanoví směrnice, které vydají ústřední orgány pro organizace jimi řízené v dohodě s příslušným ministerstvem financí a s příslušnými odborovými orgány na základě zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky v dohodě s Ústřední radou odborů.“

dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

41. § 135 odst. 2 se doplňuje ustanovením písm. e), které zní:

„e) podrobit se vyšetření, které provádí organizace nebo příslušný orgán státní správy, aby zjistily, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných prostředků, pokud vykonávají činnost, při které by mohli ohrozit život nebo zdraví lidí anebo majetek; okruh těchto činností a okruh osob a orgánů oprávněných dát pracovníku pokyn, aby se vyšetření podrobil, stanoví pracovní řády, popřípadě organizace v dohodě se závodním výborem.“

42. § 136 odst. 1 písm. e) zní:

„e) zúčastňovat se jednání o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.“

43. V § 137

v odstavci 1 se slovo „části“ nahrazuje slovem „hlavy“,

odstavec 4 zní:

„(4) Organizací a výkon společenské kontroly nad dodržováním pracovněprávních předpisů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve výrobních družstvech, v jednotných zemědělských družstvech, v bytových družstvech a v družstvech vzájemné občanské pomoci upraví příslušné ústřední orgány podle zásad stanovených vládou České socialistické republiky a vládou Slovenské socialistické republiky.“

44. § 139 se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Ústřední orgány mohou v dohodě s příslušným ministerstvem financí a příslušnými odborovými orgány vydat podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky a Ústřední radou odborů podrobnější předpisy o povinnostech organizací podle předchozích odstavců.“

45. § 140 odst. 1 zní:

„(1) Organizace umožňují pracovníkům ve všech směnách závodní stravování odpovídající zásadám správné výživy a zabezpečují jim vhodné nápoje přímo na pracovištích nebo v jejich blízkosti. Vláda Československé socialistické republi-

ky může v dohodě s Ústřední radou odborů upravit organizaci závodního stravování a podmínky pro jeho provádění a financování. Ústřední orgány řídí provádění závodního stravování a organizují jeho rozvoj v souladu s předpisy, které vydá ministerstvo obchodu České socialistické republiky v dohodě s Českou odborovou radou a ministerstvo obchodu Slovenské socialistické republiky v dohodě se Slovenskou odborovou radou.“

46. V § 141 se jeho dosavadní znění označuje jako odstavec 1 a připojuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou vydají podrobnější předpisy k provedení odstavce 1, zejména též o organizaci a zásadách výchovy a vzdělávání pracovníků v rámci výchovné soustavy navazující na výchovu a vzdělání poskytované ve školách a o dozoru nad prováděním výchovy a vzdělávání v organizacích.“

47. § 142 odst. 2 zní:

„(2) Organizace je povinna vytvořit mladistvým, kteří vstoupili po skončení povinné školní docházky přímo do pracovního poměru, podmínky pro úspěšné provádění jejich odborné výchovy a výcviku podle směrnic pro další vzdělávání pracovníků, popřípadě je vést i k přípravě na učňovské zkoušky ve vhodném oboru; směrnice vydají v dohodě s příslušnými ministerstvy práce a sociálních věcí ministerstvo školství České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a ministerstvo školství Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou. V učebních plánech pro tyto mladistvé stanoví ministerstva školství též náplň jejich činnosti a rozvržení jejich pracovní doby, jakož i zda a jaká doba školní přípravy se započítává do stanovené týdenní pracovní doby mladistvých a jak se pro tento účel posuzuje doba odpadlého školního vyučování.“

48. § 143 odst. 1 zní:

„(1) Organizace může s pracovníkem uzavřít dohodu, kterou se organizace zavazuje umožnit pracovníku získání nebo zvýšení kvalifikace a pracovník se zavazuje setrvat v organizaci po určitou dobu v pracovním poměru nebo uhradit jí náklady spojené se získáním nebo zvýšením kvalifikace. Organizace se může s pracovníkem také dohodnout, že pracovník jí uhradí i náklady, které do skončení pracovního poměru vynaložila k získání nebo zvýšení jeho kvalifikace, jestliže pracovník dá výpověď před získáním předpokládané kvalifikace nebo před jejím zvýšením.“

49. § 152 odst. 2 zní:

„(2) Pokud to vyžaduje naléhavý zájem společnosti a jde-li o práce méně náročné, mohou dočasně povolovat noční práci žen starších než 18 let

- a) vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů pro organizace řízené federálními ústředními orgány,
- b) vláda České socialistické republiky po projednání s Českou odborovou radou a vládou Slovenské socialistické republiky po projednání se Slovenskou odborovou radou pro organizace řízené ústředními orgány republik a národními výbory.“

50. § 155 včetně nadpisu zní:

„§ 155

#### Rozvázání pracovního poměru

Výpověď může organizace rozvázat pracovní poměr s těhotnou pracovnící a s pracovnící trvale pečující o dítě mladší než tři roky jen zcela výjimečně v případech uvedených v § 46 odst. 1 písm. a) a b) a v § 53.“

51. V § 160 odst. 1 se za slova „k pozdějšímu osvojení“ vkládají slova „nebo do pěstounské péče“.

52. V § 162 odst. 2 věta druhá zní:

„Podrobnosti stanoví federální ministerstvo národní obrany a federální ministersvo vnitra.“

53. V § 193 odst. 1 se v ustanovení písm. a) připojují slova „popřípadě na důchodu“.

54. Za § 195 se vkládá nový § 195a, který zní:

§ 195a

Náhrada za ztrátu na důchodu náleží v částce rovnající se rozdílu mezi výší důchodu, na který poškozenému vznikl nárok, a výší důchodu, na který by mu vznikl nárok, kdyby nedošlo ke snížení jeho výdělku následkem poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.“

55. V § 197 odst. 1 se připojuje ustanovení písm. e), které zní:

„e) náhradu věcné škody.“

56. V § 199 odst. 3 se vypouští druhá věta.

57. V § 200 se jeho dosavadní znění označuje jako odstavec 1 a připojuje se odstavec 2, který zní:

„<sup>(2)</sup> Náhrada věcné škody náleží dědicům pracovníka.“

58. V § 202 se jeho dosavadní znění označuje jako odstavec 1 a připojuje se odstavec 2, který zní:

„<sup>(2)</sup> Vláda Československé socialistické republiky může v dohodě s Ústřední radou odborů vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravit podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělku příslušející pracovníkům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.“

59. V § 206 odst. 2 věta za středníkem zní:

„potřebné odchylky v oboru své působnosti může stanovit federální ministerstvo národní obrany a federální ministerstvo vnitra.“

60. Ustanovení části druhé hlavy deváté zní:

## „HLAVA DEVÁTÁ

### PRACOVNÍ SPORY

#### Pravomoc k projednávání pracovních sporů

##### § 207

<sup>(1)</sup> Spory mezi organizací a pracovníkem o nároky z pracovního poměru projednávají a rozhodují v rozhodčím řízení rozhodčí komise (dále jen „komise“) a soudy.

<sup>(2)</sup> Komise ustavují a řídí odborové orgány.

##### § 208

<sup>(1)</sup> Komise projednávají v rozhodčím řízení spory o obsah potvrzení o zaměstnání (§ 60 odst. 1), o obsah posudků o pracovní činnosti (§ 60 odst. 2) a o návrhu na zrušení kárného opatření (§ 81 odst. 1). Ostatní pracovní spory projednávají, je-li sporný nárok uplatněn u komise v době, kdy pracovní poměr ještě trvá, jakož i spory o nároky vzniklé organizaci z téhož důvodu vůči několika pracovníkům, pokud aspoň jeden z nich je dosud v pracovním poměru k organizaci. Neprojednávají však pracovní spory o vznik a skončení pracovního poměru a o nároky z toho vyplývající, jakož i pracovní spory, jejichž účastníkem je vedoucí organizace nebo organizační jednotky, v níž jsou komise ustaveny, popřípadě jeho zástupce.

<sup>(2)</sup> Pracovní spory, jejichž projednávání je v pravomoci komisí, projednávají soudy jen tehdy, bylo-li rozhodčí řízení bezvýsledné (§ 212 odst. 1) nebo není-li ustavena komise příslušná k projednání sporu.

<sup>(3)</sup> Komise projedná spor o náhradu škody způsobené pracovníkem organizací trestným činem, přečinem nebo přestupkem jen tehdy, jestliže již není o nároku na náhradu škody zahájeno řízení

v souvislosti s řízením o takovém činu nebo jestliže v souvislosti s tímto řízením příslušný orgán již o nároku na náhradu škody nerozhodl. Zjistí-li komise, že o takovém nároku je zahájeno řízení před příslušným orgánem, vyčká jeho výsledku; pravomocné rozhodnutí, že tu jde o trestný čin, přečin nebo přestupek a kdo jej spáchal, je pro komisi závazné.

#### Rozhodčí řízení

##### § 209

<sup>(1)</sup> Komise jedná a rozhoduje jako celek nebo v užších komisích, složených nejméně ze tří jejích členů.

<sup>(2)</sup> Komise usiluje především o urovnání sporu smírem. Dojde-li ke smíru, komise jej schválí, neodporuje-li právním předpisům.

<sup>(3)</sup> Nepodaří-li se dosáhnout smíru, popřípadě nebyl-li smír komisí schválen, komise po provedeném jednání o sporu rozhodne.

##### § 210

<sup>(1)</sup> Komise musí dbát, aby při jednání byl zjištěn skutečný stav věci co nejúplněji, nejúčelněji a nejrychleji a aby sjednaný smír, popřípadě rozhodnutí o sporu byly v souladu s právními předpisy.

<sup>(2)</sup> Komise si vyžádá od účastníků sporu potřebné podklady a přizve k jednání účastníky sporu a podle potřeby i další osoby, které mohou přispět k objasnění věci. Tyto osoby jsou povinny dostavit se k jednání, vypovídat pravdu a nic nezamlčovat.

<sup>(3)</sup> Je-li účastníkem sporu mladistvý pracovník, přizve komise k jednání také jeho zákonného zástupce, a jde-li o pracovníka, kterému byl soudem ustanoven opatrovník, též jeho opatrovníka.

##### § 211

<sup>(1)</sup> Proti rozhodnutí komise může účastník sporu podat námitky do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení. Námitky jsou podány včas také tehdy, jestliže jsou podány po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že účastník sporu se řídil nesprávným poučením o námitkách. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o námitkách nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že námitky nejsou přípustné, lze podat námitky do tří měsíců od doručení.

<sup>(2)</sup> Komise promíne zmeškání lhůty k podání námitek, jestliže účastník sporu nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu a námitky byly podány do patnácti dnů od odpadnutí překážky. Námitky podané proti rozhodnutí komise, kterým byla žádost o prominutí zmeškání lhůty zamítnuta, mají účinky uvedené v § 212 odst. 2.

<sup>(3)</sup> Smír schválený komisí a rozhodnutí komisí, proti němuž nebyly ve stanovené lhůtě podány námitky, nabývají právní moci a jsou závazné pro účastníky sporu i pro všechny orgány.



(4) Nebyla-li splněna ve stanovené lhůtě povinnost převzatá smírem schváleným v rozhodčím řízení nebo uložená pravomocným rozhodnutím komise, může se oprávněný domáhat u soudu soudního výkonu tohoto smíru nebo rozhodnutí.

#### § 212

(1) Rozhodčí řízení je bezvýsledné, jestliže proti rozhodnutí komise byly podány ve stanovené lhůtě námitky nebo jestliže účastník sporu navrhl, aby spor byl postoupen k dalšímu projednávání soudu, protože do 30 dnů od podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení nebyl v něm ani schválen smír ani nebylo vydáno rozhodnutí.

(2) Při bezvýsledném řízení je komise povinna postoupit bezodkladně spor k dalšímu projednávání soudu, v jehož obvodu má sídlo; řízení u soudu je zahájeno dnem, kdy postoupená věc došla soudu. Nesplní-li komise tuto povinnost, může se navrhovatel obrátit přímo na soud.

#### § 213

(1) Pravomocné rozhodnutí komise a schválení smíru komisí může být zrušeno soudem, jestliže je v rozporu s právními předpisy; dojde-li ke zrušení, rozhodne soud také ve věci samé.

(2) Návrh na zrušení může podat účastník sporu nejpozději do tří let od právní moci schváleného smíru nebo rozhodnutí; v téže lhůtě může návrh podat také vyšší odborový orgán, prokurátor nebo národní výbor, má-li za to, že to vyžaduje zájem společnosti.

#### § 214

(1) Komise zruší na návrh účastníka sporu schválení smíru nebo své pravomocné rozhodnutí, jestliže se dodatečně zjistily závažné okolnosti, kterých tento účastník nemohl bez své viny ve sporu použít a které odůvodňují podstatně příznivější rozhodnutí v jeho prospěch.

(2) Návrh na zrušení může účastník podat pouze do tří měsíců ode dne, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících navrhovanou změnu, nejpozději však do tří let od právní moci schváleného smíru nebo rozhodnutí.

(3) Zamítne-li komise návrh jako bezdůvodný, může účastník proti tomuto rozhodnutí podat námitky podle § 211 odst. 1; pro řízení o námitkách platí ustanovení § 212 odst. 2.

#### § 215

##### Náklady řízení

(1) Skončí-li rozhodčí řízení schválením smíru, nemá žádný z účastníků sporu právo na náhradu nákladů řízení, pokud ve smíru nebylo o náhradě nákladů ujednáno něco jiného.

(2) Neskončí-li rozhodčí řízení schválením smíru, má pracovník, který měl ve sporu úspěch, vůči organizaci nárok na náhradu nákladů účelně vynaložených k uplatňování svého práva, včetně případných nákladů na zastoupení a náhrady mzdy. Má-li úspěch pouze částečný, má nárok na náhradu poměrné části těchto nákladů; komise mu však může přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch jen v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku. Povinnost k náhradě a výši náhrady stanoví komise v rozhodnutí o sporu.

(3) Organizace, která je účastníkem sporu, je povinna uhradit osobám, které byly přizvány k jednání a nebyly účastníky sporu, výdaje, které jim vznikly účastí na řízení, a poskytnout jim náhradu mzdy, popřípadě znalečné.

#### § 216

(1) Ústřední rada odborů v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, federálním ministerstvem financí a ministerstvy spravedlnosti České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky stanoví, kde a jakým způsobem se komise ustavují, a podrobnosti o provádění rozhodčího řízení.

(2) Český svaz výrobních družstev a Slovenský svaz výrobních družstev určí, které orgány vykonávají působnost komisí při projednávání pracovních sporů ve výrobních družstvech, a podrobněji upraví provádění rozhodčího řízení těmito orgány."

61. § 230 odst. 2 zní:

„(2) Učnì obdrží odměnu, která sleduje výchovné cíle, a hmotné zabezpečení podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů. Podrobnosti o výši odměny, o ubytování a stravování učňů a o rozsahu a podmínkách jejich příspěvku na ubytování a stravování stanoví ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a příslušnými odborovými orgány.“

62. § 232 zní:

#### „§ 232

(1) Organizace jsou povinny zajišťovat plnění svých úkolů především pracovníky v pracovním poměru; jen výjimečně mohou k plnění svých úkolů nebo k zabezpečení svých potřeb uzavírat s občany také dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce), jsou-li splněny podmínky uvedené v dalších ustanoveních této části.

(2) Dohody o pracovní činnosti lze uzavírat k provádění opětuující se pracovní činnosti, při níž průměrná doba skutečného výkonu práce nepřesa-

huje polovinu stanovené týdenní pracovní doby, u prací sezónní povahy stanovenou týdenní pracovní dobu, a která je ve sjednaném rozsahu vykonávána buď

- a) nepravidelně podle časových možností pracovníka, nebo
- b) pravidelně, avšak za takových provozních podmínek, že z hlediska zájmů společnosti bylo by pro organizaci neúčelné a ne hospodárné, aby výkon této činnosti soustavně řídila, sledovala její provádění a kontrolovala dodržování stanovené pracovní doby.

(3) Dohody o provedení práce lze uzavírat jen k provedení ojedinělého určitého pracovního úkolu vymezeného výsledkem práce, který není možno zajistit pracovníky organizace v rámci jejich povinností z pracovního poměru buď proto, že tento úkol nevyplyvá z běžné činnosti organizace, nebo proto, že to výjimečně vyžaduje povaha takového úkolu."

63. V § 238 odst. 1 se na konci připojuje tato věta:

„V pracovních řádech lze stanovit, ve kterých případech mohou pracovníci uzavřít dohodu o provedení práce s jinou organizací, než ke které jsou v pracovním poměru, se zřetelem na zájmy společnosti, plnění úkolů z pracovního poměru nebo na jejich zdravotní stav, jen s předchozím souhlasem organizace, ke které jsou v pracovním poměru.“

64. § 239 zní:

#### „§ 239

Vláda Československé socialistické republiky může po projednání s Ústřední radou odborů stanovit zásady pro odměňování činností a prací prováděných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a popřípadě i další podmínky pro uzavírání těchto dohod. Na základě těchto zásad upraví odměňování těchto činností a prací příslušné ústřední orgány, a pokud jde o činnosti a práce vyskytující se ve více odvětvích, ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky."

65. V § 261 se vypouští odstavce 4.

66. V § 266

odstavec 3 zní:

„(3) Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.“

připojuje se odstavec 4, který zní:

„(4) Výpovědní lhůty končí uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce, s vý-

jimkami vyplývajícími z ustanovení § 47 odst. 2, § 48 odst. 2, § 49 písm. b) a § 237 odst. 2.“

67. § 267 zní:

#### „§ 267

(1) Pokud to vyžaduje účinná ochrana státních zájmů nebo důležité hospodářské zájmy, může vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů pro pracovníky vysílané do ciziny povolit odchylky od ustanovení zákoníku práce, pokud jde o

- a) přeložení na pracoviště v cizině a odvolání z něho,
- b) délku stanovené týdenní pracovní doby, její rozvržení a práci ve dnech pracovního klidu v cizině,
- c) uzavírání vedlejších pracovních poměrů a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

(2) Pracovní poměry pracovníků, kteří podle pracovní smlouvy nepracují na pracovišti organizace a vykonávají pro ni sjednané práce doma (dále jen „domáční pracovníci“), řídí se ustanoveními zákoníku práce s těmito odchylkami:

- a) na tyto pracovníky se nevztahují ustanovení o rozvržení stanovené týdenní pracovní doby a o prostojích,
- b) při osobních překážkách v práci jim nenáleží od organizace náhrada mzdy,
- c) nenáleží jim příplatek za práci přesčas ani příplatek za práci v noci, v sobotu, v neděli nebo ve svátek.

(3) Vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů může stanovit další odchylky pro domácí pracovníky, pokud to budou vyžadovat jejich odlišné pracovní podmínky, popřípadě stanovit, že při některých osobních překážkách v práci jim náleží od organizace náhrada mzdy."

68. § 267a písm. e) věta druhá zní:

„Orgány oprávněné k ukládání kárných opatření určí Český svaz výrobních družstev a Slovenský svaz výrobních družstev.“

69. V § 268 se slova „pracovní poměry“ nahrazují slovy „pracovněprávní vztahy“.

70. V § 269

vkládá se nové ustanovení písm. e), které zní:

„e) občan, který sjednal pracovní poměr s jiným občanem, odpovídá tomuto občanu za škodu, kterou utrpěl při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, pokud neprokáže, že škodu nezavinil; odpovědnost občana

se poměrně omezí, prokáže-li, že škodu zavinil také poškozený pracovník,

dosavadní ustanovení písm. e) a f) se označují písmeny f) a g).

71. § 270 zní:

#### „§ 270

Osamělí pracovníci, kteří trvale pečují o dítě mladší než jeden rok, nesmějí být vysíláni na pracovní cesty mimo obvod obce svého pracoviště nebo bydliště, nesmějí být zaměstnávání noční prací a prací přesčas a přeložit je lze jen na jejich žádost.“

72. V § 270a

odstavec 1 zní:

„(1) Okresní národní výbor je oprávněn uložit organizaci za porušení povinností vyplývajících z pracovněprávních předpisů pokutu až do částky 100 000 Kčs, a při opětovném porušení povinností, za jejichž nedodržení byla již pokuta uložena, pokutu až do částky 500 000 Kčs. Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne, kdy se okresní národní výbor dověděl o porušení těchto povinností, nejpozději však do tří let ode dne, kdy je organizace porušila. Pokuty plynou do příslušného státního rozpočtu.“

odstavec 3 se vypouští a dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

73. § 274 odst. 1 zní:

„(1) Osamělými se rozumějí neprovdané, ovdovělé nebo rozvedené ženy, svobodní, ovdovělí nebo rozvedení muži a ženy i muži osamělí z jiných vážných důvodů, nežijí-li s druhem, popřípadě s družkou.“

74. § 275 zní:

#### „§ 275

(1) Základem pro zjištění průměrného výdělku je hrubý výdělek pracovníka za předchozí kalendářní rok.

(2) Vláda Československé socialistické republiky po projednání s Ústřední radou odborů stanoví způsob zjišťování průměrného výdělku, a které složky mzdy se započítávají do základu pro zjištění průměrného výdělku, popřípadě v jaké výši.

(3) Federální ministerstvo práce a sociálních věcí po projednání s federálním ministerstvem financí a Ústřední radou odborů

a) upraví podrobnosti o zjišťování průměrného výdělku,

b) může v odůvodněných případech povolovat odchylky od obecně platné úpravy pro některé skupiny pracovníků v souvislosti se změnami

v odměňování pracovníků nebo úpravami pracovní doby,

c) na základě zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky může takové odchylky povolovat, i pokud by to vyžadovaly jiné závažné okolnosti.“

75. V § 38 odst. 3, § 51 odst. 3, § 110 odst. 1, § 120 odst. 1, § 122 odst. 2, § 124 odst. 3, § 125 odst. 2 a 6, § 126 odst. 3, § 128 odst. 2, § 144 odst. 2, § 150 odst. 2, § 167 odst. 2 a 4 a § 203 odst. 1 se za slovo „vláda“ („vládou“) vkládají slova „Československé socialistické republiky“.

76. V § 110 odst. 1 a § 203 odst. 1 se nahrazují slova „na návrh Ústřední rady odborů“ slovy „po projednání s Ústřední radou odborů“, v § 124 odst. 3, § 125 odst. 6, § 128 odst. 3 a § 206 odst. 1 se vypouštějí slova „nebo orgán jí zmocněný“ a v § 125 odst. 2 slova „nebo orgánem jí zmocněným“

77. V § 13, § 60 odst. 3, § 261 odst. 1 a 2 a § 265 se slova „komise pro pracovní spory“ nahrazují slovy „rozhodčí komise“.

V § 183 odst. 1 větě první se za slovo „organizace“ vkládají slova „rozhodčí komise“ a ve větě druhé se slova „ve smíru, schváleném komisí pro pracovní spory“ nahrazují slovy „rozhodčí komisí“.

V § 199 odst. 2 se slova „rozhodčí orgán“ nahrazují slovy „rozhodčí komise“.

78. V § 150 odst. 2 a § 167 odst. 2 se slova „s ministerstvem zdravotnictví“ nahrazují slovy „s ministerstvy zdravotnictví České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky“.

79. Pokud zákoník práce používá názvů „Ústřední rada Československého revolučního odborového hnutí, Česká rada odborových svazů, Slovenská rada odborových svazů, orgány Československého revolučního odborového hnutí a Československý svaz mládeže“, nahrazují se tato označení názvy „Ústřední rada odborů, Česká odborová rada, Slovenská odborová rada, orgány Revolučního odborového hnutí a Socialistický svaz mládeže“.

#### Čl. II

1. Pracovní spory, o nichž bylo zahájeno řízení před 1. červencem 1975 u soudu, projednají soudy; bylo-li řízení o sporu zahájeno u komise pro pracovní spory a nedošlo k jeho pravomocnému skončení před 1. červencem 1975, komise pro pracovní spory postoupí spor soudu, v jehož obvodu má sídlo.

2. Návrhy na zrušení schválení smíru nebo rozhodnutí komise pro pracovní spory podle dosavadního znění § 215 zákoníku práce a námítky

proti rozhodnutí, kterým byla pracovníku uložena důtka a o kterých organizace nerozhodla do 1. července 1975, projedná rozhodčí komise, popřípadě soud. Návrhy na zrušení schválení smíru nebo rozhodnutí komise pro pracovní spory podle dosavadního znění § 214 zákoníku práce projedná soud.

3. Změny vyplývající z tohoto zákona se nevztahují, pokud není dále stanoveno jinak, na nároky vzniklé z pracovněprávních vztahů do 30. června 1975 a na právní úkony učiněné před 1. červencem 1975, i když jejich právní účinky nastanou až po tomto dni.

4. Na návrh poškozeného, podaný do 30. června 1976, rozhodne rozhodčí komise, popř. soud o náhradě za ztrátu na důchodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání i v těch případech, v nichž bylo o náhradě škody pravomocně rozhodnuto nebo došlo k dohodě před 1. červencem 1975.

### Čl. III

Občanský soudní řád č. 99/1963 Sb. ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 162/1973 Sb.) se mění a doplňuje takto:

1 V § 82 odst. 2 a § 88 písm. g) se slova „komise pro pracovní spory“ nahrazují slovy „rozhodčí komise“.

2. § 274 písm. c) zní:

„c) vykonatelných rozhodnutí komisí pro pracovní spory, rozhodčích komisí a smírů jimi schválených;“.

### Čl. IV

Zrušují se

1. § 19 zákona č. 18/1958 Sb., o požární ochraně;
2. § 15 odst. 3 a § 73 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení;
3. vládní nařízení č. 40/1953 Sb., o občanské pracovní pomoci;
4. vládní nařízení č. 66/1965 Sb., kterým se provádí zákoník práce, ve znění nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 60/1970 Sb.;
5. vyhláška č. 113/1955 Ú. l., o pracovním poměru lodních posádek československých námořních lodí;
6. § 97 odst. 2 písm. e) vyhlášky č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení;
7. vyhláška č. 23/1970 Sb., o projednávání pracovních sporů komisemi pro pracovní spory.

### Čl. V

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákoníku práce, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

### Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1975.

Dr. Štrougal v. r.

též na místě presidenta republiky podle čl. 64  
ústavního zákona o československé federaci

Indra v. r.

## 21

## Z Á K O N

ze dne 26. března 1975

## o udělování státních cen Klementa Gottwalda

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

## § 1

Státní ceny Klementa Gottwalda se udělují jako projev čestného uznání socialistického státu za vynikající tvůrčí výkony, které obohatily lidské poznání, vytvořily umělecké hodnoty nebo jinak přispěly k vyřešení úkolů socialistické výstavby a k dalšímu rozvoji kultury v naší vlasti.

## § 2

Státní ceny Klementa Gottwalda uděluje prezident republiky na návrh vlády Československé socialistické republiky každoročně ke dni 9. května.

## § 3

Státní ceny Klementa Gottwalda mohou být uděleny jednotlivým osobám nebo kolektivům

- za díla, výkony nebo objevy z oborů věd společenských, přírodních, matematických, lékařských a technických,
- za vynikající vynálezy a základní změny v rozvoji techniky a vynikající uplatnění nových leteckých metod,
- za díla nebo výkony z oborů písemnictví, výtvarnictví, divadla, hudby, filmu a televize.

## § 4

(1) Vyznamenáným přísluší čestný titul „Laureát státní ceny Klementa Gottwalda“.

(2) Laureáti státní ceny Klementa Gottwalda mají právo nosit rudou stužku na obou stranách lemovanou modrým a bílým proužkem, s vavřínkovou snítou.

## § 5

(1) Se státními cenami Klementa Gottwalda je spojena odměna, která činí 50 000 Kčs; je-li vyznamenán kolektiv, jež tvoří tři nebo více osob, činí odměna 70 000 Kčs.

(2) Odměny nejsou podrobeny daním ani poplatkům.

## § 6

(1) Návrhy na udělení státních cen Klementa Gottwalda podávají veřejné instituce, organizace nebo jednotlivci Výboru pro státní ceny Klementa Gottwalda.

(2) Výbor pro státní ceny Klementa Gottwalda a jeho komise pro obory vědy, techniky a umění jsou složeny z vynikajících představitelů vědy, techniky a umění a ostatních oborů tvůrčí činnosti. Členy Výboru a komisí jmenuje a odvolává vláda Československé socialistické republiky.

(3) Výbor pro státní ceny Klementa Gottwalda hodnotí předložené návrhy a předkládá vládě Československé socialistické republiky návrh na udělení státních cen. Činí tak na základě posudků svých komisí.

## § 7

Způsob projednávání návrhů na udělení státních cen Klementa Gottwalda upravuje vláda Československé socialistické republiky.

## § 8

Zrušuje se vládní nařízení č. 29/1962 Sb., o udělování státních cen Klementa Gottwalda.

## § 9

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dr. Štrougal v. r.

též na místě presidenta republiky podle čl. 64  
ústavního zákona o československé federaci

Indra v. r.

**22****Z Á K O N**

ze dne 26. března 1975

**o udělování Československé novinářské ceny**

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

**§ 1**

Československá novinářská cena se uděluje jako projev čestného uznání socialistického státu pracovníkům tisku, rozhlasu, televize a zpravodajského filmu, kteří svou významnou novinářskou a publicistickou činností přispěli k uskutečnění myšlenek socialismu a komunismu.

**§ 2**

Československou novinářskou cenu uděluje prezident republiky, a to zpravidla u příležitosti Dne tisku 21. září.

**§ 3**

(1) Nositelé Československé novinářské ceny mají právo nosit rudou stužku s vodorovným modrým proužkem na horním a dolním okraji.

(2) S Československou novinářskou cenou je spojena odměna, která činí 30 000 Kčs. Odměna není podrobena daním ani poplatkům.

**§ 4**

Zrušuje se zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 171/1964 Sb., o Československé novinářské ceně.

**§ 5**

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dr. Štrougal v. r.

též na místě presidenta republiky podle čl. 64  
ústavního zákona o československé federaci

Indra v. r.

**23****U S N E S E N Í****předsednictva České národní rady**

ze dne 19. března 1975

**o vyhlášení doplňovací volby do Středočeského krajského národního výboru  
ve volebním obvodě č. 43 (Kolín)**

Předsednictvo České národní rady

podle § 50 odst. 1 zákona ČNR č. 54/1971 Sb., o volbách do národních výborů v České socialistické republice, vyhlašuje doplňovací volbu do Středočeského krajského národního výboru ve volebním obvodě č. 43 a stanoví den jejího konání na pátek dne 23. května 1975.

Erban v. r.

## **OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**

### **Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj**

v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány vydalo podle § 53 písm. c) zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, **směrnice č. 2** ze dne 7. března 1975, **kterými se upravují podmínky a postup při zvyšování rozpočtových nákladů rozestavěných staveb.**

Směrnice nabývají účinnosti dnem 1. dubna 1975.

Směrnice stanoví podmínky a postup při předkládání a vyřizování žádostí o souhlas se zvýšením rozpočtových nákladů rozestavěných staveb k zajištění jednotnosti tohoto postupu a k získání stále a pohotové evidence o těchto nákladech s cílem zabránit jejich nežádoucímu zvyšování.

Dnem nabytí účinnosti těchto směrnic pozbývají platnosti směrnice Federálního výboru pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR ze dne 25. června 1970 o postupu při zvýšení rozpočtových nákladů rozestavěných staveb a směrnice č. 1 federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj ze dne 24. května 1973, kterými se mění směrnice Federálního výboru pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR ze dne 25. června 1970 o postupu při zvýšení rozpočtových nákladů rozestavěných staveb.

Směrnice budou uveřejněny v části 4 Zpravodaje federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR, ročník VII (1975).

### **Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj**

v dohodě se Státní plánovací komisí, Federálním cenovým úřadem a Státní bankou československou vydalo podle § 53 písm. d) zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, **výnos č. 3** ze dne 11. března 1975 **o zásadách hodnocení efektivnosti investic.**

Výnosem se vydávají zásady hodnocení efektivnosti investic, které tvoří jeho přílohu.

Účelem zásad je stanovení jednotného způsobu vyjadřování a hodnocení efektivnosti investic v investičních záměrech, v přípravné a projektové dokumentaci, při závěrečném technicko-ekonomickém vyhodnocení dokončených staveb a pro vyjadřování a hodnocení efektivnosti strojů nezahrnutých do rozpočtů staveb.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. července 1975.

U strojů nezahrnutých do rozpočtů staveb se použije zásad od 1. ledna, u staveb občanského vybavení po vydání příslušných odvětvových pokynů.

Výnos bude uveřejněn v části 2—3 Zpravodaje federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR, ročník VII (1975).

### **Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj a Federální cenový úřad**

vydaly podle § 53 písm. b) a podle § 47 písm. a) zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, **výnos č. 4** ze dne 19. března 1975 **o doplnění ekonomické zprávy přípravné dokumentace výrobních staveb podléhajících státní expertize a předkládání návrhů konečných limitů výrobků budoucí výroby těchto staveb.**

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. července 1975.

Výnos stanoví pro účely posouzení nákladové a cenové úrovně budoucí výroby u výrobních staveb podléhajících státní expertize jako součásti ekonomické zprávy přípravné dokumentace

- přehled reprezentantů výrobků,
- kalkulační listy reprezentantů výrobků,
- sumář kalkulačních listů a
- hrubý orientační přepočít na úroveň velkoobchodních cen z komplexní přestavby, vypracované podle vzorů obsažených v přílohách výnosu.

Zároveň určuje způsob výběru reprezentantů výrobků. Kromě toho stanoví předkládání návrhů konečných cenových limitů.

Výnos bude uveřejněn v části 4 Zpravodaje federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR, ročník VII (1975) a v části 13 Cenového věstníku Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu ze dne 1. dubna 1975.

## Ministerstvo školství Slovenské socialistické republiky

vydalo v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí SSR a Slovenským výborem odborového svazu pracovníků školství a vědy podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, **výnos** ze dne 7. ledna 1975 čj. 182/1975-IX/3, **kterým se stanoví platové podmínky vedoucích a metodiků v okresních pedagogických střediscích.**

Výnos stanoví platové podmínky pro přiznávání zvýšených základních platů, jakož i funkčních přídavků vedoucím a metodikům okresních pedagogických středisek.

Výnos je uveřejněn v časopise „Zvesti Ministerstva školstva a Ministerstva kultúry SSR“, v sešitě 2 ze dne 28. února 1975; lze do něj nahlédnout ve všech odborech školství ONV a KNV a NV hlavního města SSR Bratislavy a na ministerstvu školství Slovenské socialistické republiky.

## Ministerstvo vnitra Slovenské socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí Slovenské socialistické republiky a Slovenským výborem odborového svazu pracovníků státních orgánů, peněžnictví a zahraničního obchodu **výnos** čj. HS-1189/13-1974 ze dne 28. února 1975 **o odměňování pracovníků štábů civilní obrany národních výborů v Slovenské socialistické republice.**

Výnos se vztahuje na odborné, administrativní a technické pracovníky a pracovníky vykonávající řemeslnické nebo jiné manuální práce ve štábech civilní obrany krajských národních výborů, Národního výboru hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy, okresních národních výborů, obvodních národních výborů v Bratislavě a Městském národním výboru v Košicích.

Do výnosu lze nahlédnout v ministerstvu vnitra Slovenské socialistické republiky a ve štábech civilní obrany uvedených národních výborů.

## Slovenský báňský úřad

vydal podle § 57 odst. 1 písm. d) a odst. 2 zákona č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon), a podle § 10 písm. a) zákona SNR č. 42/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a v součinnosti s ústředním výborem Odborového svazu pracovníků dolů a energetiky **výnos č. 3800/1973 ze dne 19. 7. 1974, kterým se stanoví podmínky pro provádění revizí elektrických zařízení a pro přiznávání odborné způsobilosti revizních techniků elektrických zařízení.**

Výnos obsahuje ustanovení o podmínkách a lhůtách pro provádění revizí elektrického zařízení a o vyhotovování a předkládání revizních zpráv v organizacích podléhajících dozoru státní báňské správy podle zákona č. 41/1957 Sb. a zákona SNR č. 42/1972 Sb. Stanoví náležitosti a způsob uskutečňování kvalifikačních zkoušek a pravidelného přezkušování revizních techniků elektrických zařízení a rozsah jejich oprávnění.

Do výnosu lze nahlédnout na Slovenském báňském úřadu v Bratislavě a v obvodních báňských úřadech v Bratislavě, Banské Bystrici, Košicích, Prievidzi a Spišské Nové Vsi.